

החות'ים הודפים את צבא תימן, ודוהרים לבאב אל-מנדב

written by אלי קלוטשטיין | 11.09.2026
פורסם במקור ראשון, בתאריך 11 בספטמבר, 2026.

ארגון הטרור החות'י בתימן קוצר הצלחה מסחררת במתקפה הנרחבת שהוא מוביל בימים האחרונים נגד כוחות הממשלה המקומית, המוכרת בידי הקהילה הבינלאומית. אתמול השתלטו הלוחמים השיעים על עיר הנמל מוח'א, עשרות קילומטרים בלבד מבאב אל-מנדב, המצרים שמצויים בפתחו של הים האדום.

השליטה בחוף המערבי של תימן היא המטרה הברורה של המערכה הזאת, לצד דחיקת רגליה של ממשלת תימן, הנתמכת בידי הסעודים, ותפיסת שטחים נרחבים במדינה. בתוך יומיים-שלושה בלבד הצליחו החות'ים לכבוש כ-2,500 קמ"ר לאורך חופי הים האדום, ובין השאר השתלטו על ערי הנמל חיס ואלח'וחה.

הממשלה, היושבת בעיר הדרומית עדן, ניסתה להתניע מתקפת נגד בימים האחרונים ולהדוף את החות'ים לאחור. למרות הצלחה ראשונית, ואפילו כיבוש של בסיסים חות'יים ודחיקתם באזור המזרחי של השטח בריבונותם, לא הצליח צבא תימן לעצור את ההתקדמות של ארגון הטרור. לא עזרה גם התמיכה מריאד, שבאה לידי ביטוי בהפצצת הכוחות החות'יים באש חיל האוויר הסעודי.

אתמול דווח בתימן כי לוחמי ארגון הטרור התקדמו לעבר העיר ד'ובאב בקצה הדרום-מערבי של תימן, כ-30 קילומטרים מצפון לבאב אל-מנדב. המילה "באב" בשם העיר [?] "שער" או "פתח" בערבית [?] מרמזת על היותה שער לים האדום. החות'ים הצליחו להשתלט על נכס אסטרטגי נוסף באזור, בדמות בסיס אווירי בקרבת ד'ובאב.

לפי דיווחים לא מאומתים, הפעולה היבשתית לוותה בפשיטה ימית לעבר האי פרים (מאיון), שיושב באמצע מצרי באב אל-מנדב ומחלק את המעבר לשני נתיבי שיט. המרחק שלו מהגדה המרוחקת הוא כ-20 קילומטרים. בתקשורת הבינלאומית נטען כי לוחמים חות'ים פשטו גם על קבוצת איי חניש, מצפון למצרים. השליטה בה תאפשר לכוחות השיעיים לפקח על כל כלי השיט היוצאים מן הים האדום או אשר נכנסים אליו.

הגיאוגרפיה של תימן, המתמחה בניתוח גיאוגרפי של המזרח התיכון, הסביר אמש שהגיאוגרפיה תומכת בתמרון החות'י המהיר. לדבריו, הקרקע באזור החוף לא מאפשרת נסיעה בשטחים הפתוחים, והתנועה מתנקזת לכבישים בלבד. בהיעדר קווי הגנה טבעיים, החות'ים הצליחו להכריע במהירות את צבא תימן.

מלבד הפעילות הצבאית, הלוחמים השיעים הפגינו את כוחם גם במגרש התודעת. מהדי אל-משאט, ראש ממשלת החות'ים, הכריז אתמול כי יעניק חנינה לכל לוחם תימני שיניח את נשקו באזור החוף המערבי. במקביל החלו אנשיו לשחרר אסירים שנכלאו בידי השלטון בבתי הכלא במוח'א. בכך ביקש הארגון להראות את שליטתו בשטח, והוא ליווה את ההצהרות בטענה כי הצליח להכריע את הלחימה בכל השטחים שכבש.

בימים האחרונים פרסמו החות'ים צילומים המעצימים את גודל ההישג. אחד מהם, למשל, הראה פגיעה מדויקת של טילים בליסטיים לטווח בינוני בחבורת מפקדים בכוחות הצבא המקומי, עת התאספו להתייעצות בשטח מדברי. הפגיעה המדויקת מעידה על יכולותיהם המתקדמות של החות'ים.

הדובדבן שבקצפת התעמולה היה צילום של אחד מחברי הנהגת ארגון הטרור, שיצא לסיבוב ניצחון באחת הערים שכבשו החות'ים. הוא הצטלם ברכב משוריין ששיגרה בעבר ממשלת איחוד האמירויות לכוחות הנאמנים לה במדינה, שנלחמו לפני חודשים אחדים בממשלה המקומית. אחרי שכלי הרכב נפל בידי צבא תימן, כעת הוא נתפס בידי החות'ים.

מנוף לחץ חדש ל"התנגדות"

אי אפשר לנתק את הלחימה בתימן מהמערכה האזורית בין ארה"ב לאיראן. הישגי החות'ים משתלבים היטב באסטרטגיה של טהרן, ומעניקים למשטר האייתוללות עוד מנוף לחץ חיוני.

הכיבושים הבולטים של החות'ים כוללים בסיס אווירי באזור החוף ומסוף נפט מסודר נוסף במוח'א, אחרי שכמה מסופים שלהם הושמדו בתקיפות צה"ל בשנתיים האחרונות. כעת הם קרובים להגיע לגולת הכותרת: השליטה במצרי באב אל-מנדב, והיכולת לבלום את מעברן של ספינות לתוך הים האדום וממנו.

בדומה למצרי הורמוז שחולשים על שער הכניסה למפרץ הפרסי, המעבר הימי בכניסה לים האדום הוא צוואר בקבוק חיוני בסחר העולמי. המעבר במצרי באב אל-מנדב חיוני להפלגה מאסיה ואפריקה לעבר אירופה, דרך תעלת סואץ. בתחילת המלחמה, כאשר החות'ים הטילו מצור מוצלח באמצעות כטב"מים וטילים על אזורי החוף, הם דיללו מאוד את התנועה בים האדום. השליטה המתרחבת שלהם תגדיל מאוד את האחיזה שלהם במעבר ימי מהחשובים בעולם.

אגב, על רקע ההתמקדות העולמית באזור המפרץ הפרסי, פיראטים מסומליה חידשו לאחרונה לאחרונה את פעילותם בקרן אפריקה. הם השתלטו על ספינות סחר ומכליות, לקחו בני ערובה, והטילו אימה על כלי השיט באזור. הצלחתם שיבשה את ההפלגה במפרץ עדן ובאזור הים האדום כולו.

אם החות'ים יחליטו לחסום כליל את הפתח לבאב אל-מנדב, ההשפעה הכלכלית עלולה להיות

קשה. המסע מאסיה לאירופה ידרוש הקפה של כף התקווה הטובה בדרום-אפריקה, מה שמאריך מאוד את הדרך ומייקר את המסע. כולנו עשויים להרגיש את ההתפתחות הזאת בכיס שלנו.

עניין אחר ישפיע ישירות על הסעודים, פטרוניה של ממשלת תימן. המצור על מצרי הורמוז דרבן את מדינות המפרץ לחפש נתיבים עוקפים לייצוא הנפט, ואת עיקר יהבה שמה ריאד על צינור הנפט מזרח-מערב, בעל קיבולת של כ-7 מיליון חביות נפט ביום, שזורם לעיר ינבוע בחופה המערבי. כך ביקשו הסעודים "לפצות" על אובדן הנתיב במפרץ הפרסי, ולסייע לכלכלה העולמית להתמודד עם המחסור בנפט בעזרת נמל בים האדום.

בשבועות האחרונים, כאשר החות'ים הטילו מצור על הסעודים, הם התמקדו בניסיון לפגוע במכליות באזור ינבוע, בהצלחה חלקית. הסעודים כנראה הצליחו להדוף את המתקפות ולייצא נפט מהמסוף בינבוע. אך אם כעת ארגון הטרור התימני ישלוט במצרי באב אל-מנדב ויממש את איומיו נגד סעודיה, תפחת יכולתה לייצא נפט לשווקי העולם.

הכיבוש החות'י של אזור החוף משתלב היטב בניסיונות האיראניים להפעיל מנופי לחץ על ארה"ב ובנות בריתה, במקרה שתתחדש המלחמה ויהיה צורך "להכאיב" לכלכלה העולמית ולגרום לוויינגטון להסס במהלכה. אחרי הכישלון במצרי הורמוז, האפשרות לחסום את מצרי באב אל-מנדב מעניקה ל"ציר ההתנגדות" מנוף לחץ חדש נגד המערב.

סוכנות הידיעות AP דיווחה שלשום כי לחות'ים תפקיד מרכזי בתוכנית האיראנית. לפי הדיווח, טהרן מעודדת את המורדים בצנעא להדק את קשריהם עם המיליציות הפרו-איראניות בעיראק, ולאחרונה סייעו להן לשגר מתקפת נחיל רחפנים נגד מטרות באזור.

דיווחים בשבועות האחרונים עסקו גם בשיתוף הפעולה הגובר של הארגון השיעי עם תנועת הטרור אל-שבאב בסומליה, ענף של ארגון אל-קאעידה העולמי (הסוני). הקשרים כוללים פעולות הברחה, אימונים, העברת מודיעין ועוד. צבא תימן דיווח כי בין גופותיהם של לוחמים חות'ים שנהרגו במתקפה בימים האחרונים נמצאו גם לוחמים סומלים, מה שמעיד על עוצמת הקשר בין הצדדים. התקרבות החות'ים למצרי באב אל-מנדב תאפשר לשני הארגונים לתעל את שיתוף הפעולה ביניהם לשיבוש מוחלט של התעבורה הימית בפתח הים האדום.

ההסכם הנעלם

קשה להתעלם מהחולשה הסעודית. אחרי שהכוחות הנאמנים להם הדפו לפני חודשים אחדים את המיליציות שנתמכו בידי הממשלה באיחוד האמירויות וגרמו לאבו-דאבי לברוח עם הזנב בין הרגליים מהזירה הזאת, הפעם הגיע תורה של ריאד לספוג.

מלבד המכות בשדה המערכה בתימן, החות'ים התקיפו בימים האחרונים בטילים ובכטב"מים מטרות בממלכה הסעודית, וגרמו לעשרות נפגעים ולנזק במתקני האנרגיה הסעודיים. בתקשורת הערבית נטען השבוע כי הסעודים ניסו לקדם טקטיקה משולבת, שבמסגרתה יבקשו למצוא

פתרונות דיפלומטיים למשבר, ובמקביל יסלימו את המלחמה נגד ארגון הטרור בתוך תימן.

באותה נשימה נזהרת ריאד מלעורר עליה את התומכת של החות'ים, איראן, ולגרור אותה להתערב במלחמה. אתמול דווח כי טהרן החלה שוב לייצר טילים במתקנים תת-קרקעיים במדינה, כך שייתכן שתוכל "לבזבז" חלק מהתחמושת ששמרה לחידוש העימות מול ארה"ב וישראל.

אחת השאלות הגדולות הקשורות להתפתחות בזירה התימנית היא גורל הסכם מכה, שנחתם לפני חודש בלבד. ההסכם, שמותג כ"נאט"ו של המזרח התיכון", קבע כי פקיסטן וטורקיה יבואו לעזרת הסעודים כאשר יותקפו. הפקיסטנים, לפי דיווח ברויטרס, אכן העבירו אזהרה לאיראן לאחר המתקפות בשטח הסעודי והתריעו כי יתערבו במלחמה אם זו לא תרסן את החות'ים. לפי שעה, עם זאת, לא נקפו אצבע לטובת ריאד.

יתרה מכך, זמן קצר לאחר הפרסום הכחיש משרד החוץ באסלאמבאד את הדברים. "לא נידונה תגובה צבאית", אמרו שם, "פקיסטן תפעל בהתאם להסכם בבוא העת, אך לפי שעה אין דבר שעומד על הפרק".

גם טורקיה התנערה מאחריותה. באנקרה נשמעו התבטאויות ברוח "סעודיה מסוגלת להגן על עצמה", "נעקוב אחר שינויים בשטח", "תפקידנו יהיה הגנתי בלבד". אבל בשורה התחתונה, שתי המדינות נטשו את בת בריתן החדשה. בתקשורת וברשתות החברתיות של הציר השיעי לא חסכו את לעגם מהסעודים.

למהלכים החות'יים בתימן יש חשיבות גם לישראל. ארגון הטרור זוכה לשליטה גדולה יותר בחוף, שתסייע לו בהברחות ובשיתוף פעולה עם ארגוני טרור אחרים באזור. והכי חשוב, מנוף הלחץ שלו על הקהילה הבינלאומית התחזק.

לבסוף, הפרשה מזכירה את הלקח הוותיק: לא נוכל לסמוך על אחרים לצורך ביטחוננו. הסעודים לא יעשו את העבודה בשבילנו, ובוודאי לא הממשלה בתימן. זה נכון לגבי עימותינו מול החות'ים, אבל גם לגבי כל מרכיב אחר של "ציר ההתנגדות" ² ואיראן בראשו.

טורקיה, ערב הסעודית, פקיסטן או ארה"ב לא עזרו לממשלת תימן בעת צרה, ובאזור שלנו חולשה מריחים מקילומטרים. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה להיקלע למצב דומה.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.